



**УХВАЛА  
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ  
ПЕРШОГО СЕНАТУ  
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

**про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Заяця Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 87<sup>1</sup> Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII у редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади“ від 19 вересня 2019 року № 117–IX**

К и ї в  
3 липня 2024 року  
№ 124-3(I)/2024

Справа № 3-102/2024(211/24)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Кривенка Віктора Васильовича – головуючого,  
Петришина Олександра Віталійовича – доповідача,  
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Заяця Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 87<sup>1</sup> Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 4, ст. 43) у редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади“ від 19 вересня 2019 року № 117–IX (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 43, ст. 250).

Заслухавши суддю-доповідача Петришина О.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

**у с т а н о в и л а:**

1. До Конституційного Суду України звернувся Заяць А.І. із клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 24, частинам першій, другій статті 43 Конституції України (конституційність) статтю 87<sup>1</sup> Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII у редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади“ від 19 вересня 2019 року № 117–IX (далі – Закон).

Статтею 87<sup>1</sup> Закону встановлено таке:

„1. Крім підстав, передбачених статтею 87 цього Закону, суб'єкт призначення може прийняти рішення про звільнення державного службовця з посади державної служби категорії „А“ з власної ініціативи, за поданням Прем'єр-міністра України або відповідного міністра чи керівника центрального органу виконавчої влади (керівника державного органу) протягом чотирьох місяців з дня призначення Прем'єр-міністра України або відповідного міністра чи керівника центрального органу виконавчої влади (керівника державного органу) з одночасним зарахуванням такого державного службовця за штат відповідного державного органу.

2. Державні службовці, зараховані за штат відповідно до частини першої цієї статті, продовжують перебувати на державній службі згідно з цим Законом, виконуючи обов'язки державного службовця в межах, визначених керівником відповідного державного органу. Граничний строк такого перебування становить шість місяців з дня звільнення з посади відповідно до частини першої цієї статті.

3. Умови оплати праці державних службовців, зазначених у частині другій цієї статті, визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Протягом строку, визначеного частиною другою цієї статті, за пропозицією центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, погодженою з відповідним суб'єктом призначення, державний службовець за його згодою може бути переведений на будь-яку вакантну посаду державної



служби не нижче категорії „Б“ у державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, без проведення конкурсу.

5. Якщо протягом строку, визначеного частиною другою цієї статті, державному службовцю не запропоновано переведення відповідно до частини четвертої цієї статті, такий державний службовець звільняється з державної служби керівником державного органу, за штатом якого він перебуває, з виплатою вихідної допомоги у розмірі шести посадових окладів за останньою посадою.

6. Якщо протягом строку, визначеного частиною другою цієї статті, державний службовець тричі відмовився від переведення на іншу посаду відповідно до частини четвертої цієї статті, такий державний службовець звільняється з державної служби керівником державного органу, за штатом якого він перебуває, без виплати вихідної допомоги“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу зазначає, що «відповідне формулювання ст. 87<sup>1</sup> Закону України „Про державну службу“ щодо додаткових підстав припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення, а отже і винесене на цій підставі Розпорядження Кабінету Міністрів України є дискримінаційним, оскільки законодавцем визначено лише вузьке коло осіб – державні службовці категорії „А“, до яких може бути застосована відповідна стаття. А отже і прийняте на його підставі Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 280-р „Про звільнення Заяця А.І. з посади державного секретаря Міністерства закордонних справ України“ є дискримінаційними, а видані на підставі цього розпорядження накази Міністерства закордонних справ України № 416-р та № 1495-ос, є такими, що порушують конституційні права позивача».

На підтвердження своєї позиції Заяць А.І. посилається на окремі приписи Конституції України, Закону, рішення Конституційного Суду України, а також на судові рішення у його справі.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга є прийнятною, якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі визначеної законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду) (пункт 1 частини першої статті 77).

Відповідно до статті 151<sup>1</sup> Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

На думку Заяця А.І., остаточним судовим рішенням у його справі є ухвала Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 9 жовтня 2023 року, якою касаційну скаргу йому було повернуто. Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду зазначив, що відсутність у касаційній скарзі визначених законом підстав касаційного оскарження унеможливорює її прийняття та відкриття касаційного провадження. Проте в резолютивній частині вказаної ухвали було роз'яснено, що „повернення касаційної скарги не позбавляє права повторного звернення до суду касаційної інстанції в порядку, встановленому законом“.

Із матеріалів конституційної скарги вбачається, що автор клопотання не скористався наявним процесуальним правом. Наведене дає підстави для висновку, що Заяць А.І. не використав усі національні засоби юридичного захисту.

Отже, конституційна скарга Заяця А.І. не відповідає вимогам пункту 1 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження



у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

2.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є втрата чинності актом (його окремими приписами), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України, крім випадків, визначених частиною другою статті 8 цього закону (пункт 5 статті 62).

Згідно зі статтею 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) чинних актів (їх окремих приписів) (частина перша); для захисту та відновлення прав особи Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) акта (його окремих приписів), який утратив чинність, але його продовжують застосовувати до правовідносин, що виникли під час його чинності (частина друга).

Із матеріалів конституційної скарги вбачається, що Заяць А.І. просить перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) статтю 87<sup>1</sup> Закону, яку було виключено із Закону на підставі Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби та інших питань державної служби“ від 23 лютого 2021 року № 1285–ІХ, який набрав чинності 6 березня 2021 року.

У зв'язку з тим, що приписи статті 87<sup>1</sup> Закону втратили чинність та не є такими, що їх продовжують застосовувати до правовідносин, що виникли під час їх чинності, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – втрата чинності актом (його окремими приписами), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151<sup>1</sup>, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату  
Конституційного Суду України

**у х в а л и л а:**

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Заяця Андрія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 87<sup>1</sup> Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII у редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади“ від 19 вересня 2019 року № 117–IX на підставі пунктів 4, 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги; втрата чинності актом (його окремими приписами), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

2. Ухвала є остаточною.



**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ  
ПЕРШОГО СЕНАТУ  
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**